

Der (un)vergessene Wiener

Konferenz zum 200. Todestag von
Józef Maksymilian Ossoliński
Wien, 18.–19. Juni 2026

KONFERENZPROGRAMM

**Der (un)vergessene Wiener. Konferenz zum 200. Todestag von Józef
Maksymilian Ossoliński**

PROGRAM KONFERENCJI

**(Nie)zapomniany Wiedeńczyk. Konferencja z okazji 200-lecia śmierci
Józefa Maksymiliana Ossolińskiego**

Wien, 18.–19. Juni 2026 | Wiedeń, 18-19 czerwca 2026 roku

Veranstalter und Partner der Konferenz | Organizatorzy i partnerzy konferencji:

Nationalinstitut Ossolineum | Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu

Österreichische Nationalbibliothek | Biblioteka Narodowa Austrii

Polnisches Institut Wien | Instytut Polski w Wiedniu

Polnische Akademie der Wissenschaften – Wissenschaftliches Zentrum in Wien |
Stacja Naukowa Polskiej Akademii Nauk w Wiedniu

Universität Wien – Institut für Osteuropäische Geschichte | Wydział Studiów
Historycznych i Kulturowych Uniwersytetu Wiedeńskiego

Universität Wrocław – Institut für Germanistik | Wydział Nauk Historycznych i
Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego

TAG I: 18. Juni 2026 | Dzień I: 18 czerwca 2026

Veranstaltungsort: Österreichische Nationalbibliothek, Palais Mollard, Herrengasse 9

Lokalizacja: Biblioteka Narodowa Republiki Austrii, Palais Mollard, Herrengasse 9

10:00 – 10:45 Uhr | Eröffnung der Konferenz | Otwarcie konferencji

Ansprachen | Słowo wstępne

Mag. Michaela Mayr, Generaldirektorin der Österreichischen Nationalbibliothek

| Dyr. Michaela Mayr, Dyrektor Austriackiej Biblioteki Narodowej

S.E. Mag. Zenon Kosiniak-Kamysz, außerordentlicher und bevollmächtigter

Botschafter in der Botschaft der Republik Polen in der Republik Österreich |

Jego Ekscelencja Zenon Kosiniak-Kamysz, Ambasador nadzwyczajny i pełnomocny

Rzeczypospolitej Polskiej w Austrii

Dr. Łukasz Kamiński, Direktor des Nationalinstituts Ossolineum |

Dr. Łukasz Kamiński, Dyrektor Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu

10:45 – 12:15 Uhr | PANEL I: Józef Maksymilian Ossoliński – sein Leben und Werk,

seine Aktivitäten in Wien / Józef Maksymilian Ossoliński – życie i twórczość, działalność w

Wiedniu

Moderator: Dr. Łukasz Kamiński (Nationalinstitut Ossolineum)

1. **Dr. Michał Balogh (Universität Straßburg, Frankreich; Nationalmuseum in Krakau, Polen)**
 - **Naddunajski azyl czy mrok despotyzmu? Jerzy Maksymilian Ossoliński i emigracja polska (1792–1794) w świetle najnowszych badań**
 - *Ein Donau-Asyl oder die Dämmerung des Despotismus? Jerzy Maksymilian Ossoliński und die polnische Emigration (1792–1794) im Lichte neuester Forschungen*
2. **Dr. Dorota Sidorowicz-Mulak (Ossolineum Nationalbibliothek, Polen)**
 - **Życie Józefa Maksymiliana Ossolińskiego w cieniu książek**
 - *Das Leben von Józef Maksymilian Ossoliński im Schatten der Bücher*
3. **Dr. Dorota Szczęśniak (Universität der Kommission für Nationale Bildung in Krakau, Polen)**
 - **Zwischen Amtspflicht und poetischer Autonomie: Zum frühen Verhältnis von Franz Grillparzer und Józef Maksymilian Ossoliński**
 - *Między obowiązkiem służbowym a autonomią poetycką: o wczesnych relacjach Franza Grillparzera i Józefa Maksymiliana Ossolińskiego*
4. **Dr. habil. Agnieszka Kodzis-Sofińska (Universität Wrocław, Polen)**
 - **Józef Maksymilian Ossoliński in polnischen biographischen Nachschlagewerken des 19.–21. Jahrhunderts**

- *Józef Maksymilian Ossoliński w polskich encyklopediach biograficznych XIX–XXI wieku*

5. Prof. Dr. Bożena Koreczuk (Universität Wrocław, Polen)

- **Prace naukowe poświęcone Józefowi Maksymilianowi Ossolińskiemu, ZNiO we Wrocławiu oraz zbiorom, w tym głównie drukom XVII-XVIII wieku - ujęcie bibliometryczne**
- *Wissenschaftliche Arbeiten zu Józef Maksymilian Ossoliński, dem ZNiO in Breslau und dessen Beständen, insbesondere zu Druckwerken des 17. und 18. Jahrhunderts – eine bibliometrische Betrachtung*

12:15 – 13:15 Uhr Mittagessen | Lunch

13:15 – 14:30 Uhr | PANEL II: Das literarische Schaffen von J. M. Ossoliński und anderen Schriftstellern der Spätaufklärung in Mittel- und Osteuropa (Session A) |
PANEL II: Działalność literacka J. M. Ossolińskiego i innych pisarzy epoki późnego Oświecenia (sesja A)

Moderator: Prof. Dr. Alois Woldan (Universität Wien)

- 1. Prof. Dr. Magdalena Sadlik (Universität der Kommission für Nationale Bildung in Krakau, Polen)**
 - **„Wszyscy piszą, mam że ja rączęta łamać?” – Wokół „Podróży po Niemczech Józefa Maksymiliana Ossolińskiego”**
 - *„Alle schreiben, soll ich ja die Hände ringen?” – Über Józef Maksymilian Ossolińskis „Reise durch Deutschland”*
- 2. Prof. Dr. Katarzyna Kaczor-Scheitler (Universität Łódź, Polen)**
 - **Józef Maksymilian Ossoliński jako badacz literatury staropolskiej**
 - *Józef Maksymilian Ossoliński als Erforscher der altpolnischen Literatur*
- 3. Mag. Joanna Grzybowska (Universität Wrocław, Polen)**
 - **Język opisu literatury jako narzędzie porządkowania kultury. O „Wiadomościach historyczno-krytycznych do dziejów literatury polskiej” Józefa Maksymiliana Ossolińskiego**
 - *Die Sprache der Literaturbeschreibung als Instrument zur Ordnung der Kultur. Über Józef Maksymilian Ossolińskis „Historisch-kritische Anmerkungen zur Geschichte der polnischen Literatur”*
- 4. Prof. Dr. Ewa Horyń (Universität der Kommission für Nationale Bildung in Krakau, Polen)**
 - **Demonologia ludowa Józefa Maksymiliana Ossolińskiego. Wieczory badawcze w perspektywie językowo-kulturowej**
 - *Die Volksdämonologie von Józef Maksymilian Ossoliński. „Die Badener Abende” aus sprachlich-kultureller Perspektive*

14:45 – 16:00 Uhr | PANEL II: Session B

Panel II: Sesja B

Moderator: Prof. Dr. Christoph Augustynowicz (Universität Wien)

1. **Dr. habil. Przemysław Chojnowski (Universität Wien, Österreich)**
 - **Józef Maksymilian Ossoliński i Bogumił Linde oraz jego „Słownik języka polskiego” w świetle najnowszych badań historycznych i językoznawczych**
 - *Józef Maksymilian Ossoliński und Bogumil Linde sowie dessen „Wörterbuch der polnischen Sprache” im Lichte neuester historischer und sprachwissenschaftlicher Forschungen*
2. **Prof. Dr. Katarzyna Drag (Päpstliche Universität Johannes Paul II. in Krakau, Polen)**
 - **Specyfika czasopiśmiennictwa naukowego pierwszej połowy XIX wieku na przykładzie „Czasopisma Naukowego Księgozbioru Publicznego imienia Ossolińskich”**
 - *Zu Besonderheiten der wissenschaftlichen Zeitschriftenliteratur der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts am Beispiel der „Wissenschaftlichen Zeitschrift der Öffentlichen Ossoliński-Bibliothek”*
3. **Dr. Nadiia Kulesha (Vasyl-Stefanyk-Nationalbibliothek der Ukraine in Lviv, Ukraine)**
 - **Hryhorij Kwitka-Osnowjanenko i kształtowanie się ukraińskiej sfery publicznej na przełomie XVIII i XIX wieku**
 - *Hryhorij Kwitka-Osnowjanenko und die Entstehung der ukrainischen öffentlichen Sphäre an der Wende vom 18. zum 19. Jahrhundert*
4. **Prof. Dr. Małgorzata Chrobak (Universität der Kommission für Nationale Bildung in Krakau, Polen)**
 - **Zapomniana twórczość dla dzieci i młodzieży Ludwiki Ossolińskiej (1797–1850)**
 - *Zum vergessenen Kinder- und jugendliterarischen Schaffen von Ludwika Ossolińska (1797–1850)*

16:00 – 16:15 Uhr Kaffeepause | Przerwa kawowa

16:15 – 17:15 Uhr | **PANEL III: Das Konzept eines privaten Mäzenatentums und die Gründung von gemeinnützigen Einrichtungen an der Wende vom 18. zum 19. Jahrhundert**

PANEL III: Działalność literacka J. M. Ossolińskiego i innych pisarzy epoki późnego Oświecenia Europy Środkowo-Wschodniej

Moderator: Dr. habil. Przemysław Chojnowski (Universität Wien)

1. **Dr. Tetiana Prokopovych (Staatliche Geisteswissenschaftliche Universität Riwe, Ukraine)**
 - **Tworzenie instytucji pro publico bono po różnych stronach granicy: mecenat książąt Lubomirskich**
 - *Die Gründung gemeinnütziger Einrichtungen auf beiden Seiten der Grenze: das Mäzenatentum der Fürsten Lubomirski*
2. **Prof. Dr. Małgorzata Ewa Kowalczyk (Universität Wrocław, Polen)**

- „Dla dobra rodziny i użytku publicznego”. Stanisław Kajetan Treter (1744–1833) jako pisarz, pamiętnikarz i założyciel Archiwum Treterianum
 - „Zum Wohle der Familie und zum Gemeinnutz”. Stanisław Kajetan Treter (1744–1833) als Schriftsteller, Tagebuchschreiber und Gründer des Treterianum-Archivs
3. **Dr. Monika Sulejewicz-Nowicka (Universität Łódź, Polen)**
- **Europejska sieć wiedzy pro publico bono: Oświeceniowe modele biblioteczne**
 - *Europäisches Wissensnetzwerk im öffentlichen Interesse: Bibliotheksmodelle der Aufklärung*

17:15 – 17:30 Uhr Kaffeepause | Przerwa kawowa

17:30 – 18:15 Uhr | PANEL IV: Kultur und Gesellschaft an der Wende vom 18. zum 19. Jahrhundert

PANEL IV: Kultura i społeczeństwo przełomu XVIII i XIX w.

Moderatorin: Dr. Wiktoria Malicka (Nationalinstitut Ossolineum)

1. **Prof. Dr. Kazimierz Puchowski (Universität Gdańsk, Polen)**
 - **Józef Maksymilian Ossoliński – uczeń Collegium Nobilium Societatis Jesu w Warszawie**
 - *Józef Maksymilian Ossoliński – Schüler des Collegium Nobilium Societatis Jesu in Warschau*
2. **Dr. Larysa Kupchynska (Vasyl-Stefanyk-Nationalbibliothek der Ukraine in Lviv, Ukraine)**
 - **Józef Maksymilian Ossoliński i edukacja artystyczna w Galicji**
 - *Józef Maksymilian Ossoliński und die künstlerische Bildung in Galizien*

18:15 – 18:45 Uhr | Präsentation von Manuskripten zu J.M. Ossoliński aus der Abteilung für Handschriften und Seltene Bücher der Österreichischen Nationalbibliothek, geleitet von Dr. Katharina Kaska

Prezentacja rękopisów związanych z J.M. Ossolińskim, prowadzenie: dr Katharina Kaska

19:00 – 19:45 Uhr | Konzert: Das Cuore Piano Trio spielt Beethoven

Koncert: Cuore Piano Trio gra Beethovena

Zuzanna Budzyńska – Violine | Skrzypce
Johanna Vocetkova – Cello | Wiolonczela
Szymon Ogryzek – Klavier | Pianino

Veranstaltungsort: Polnisches Institut Wien, Am Gestade 7

Lokalizacja: Instytut Polski w Wiedniu, Am Gestade 7

09:30 Uhr Begrüßungsrede: Dr. Jolanta Miśkowiec (Direktorin des Polnischen Instituts) | Wprowadzenie: dr. Jolanta Miśkowiec (Dyrektor Instytutu Polskiego)

09:30 – 11:15 Uhr | PANEL V: Der Aufbau von Bibliotheks- und Kunstsammlungen an der Wende vom 18. zum 19. Jahrhundert (Session A)

PANEL V: Kolekcjonerstwo zbiorów bibliotecznych i sztuki na przełomie XVIII/XIX w. (sesja A)

Moderatorin: Dr. Katharina Kaska (Österreichische Nationalbibliothek)

1. **Prof. Dr. Isabel Röska-Rydel (Universität der Kommission für Nationale Bildung in Krakau, Polen)**
 - **Auf der Suche nach Handschriften und seltenen Drucken. Die besondere Freundschaft zwischen dem Krakauer Buchhändler Ambroży Grabowski und Józef Maksymilian Graf Ossoliński**
 - *W poszukiwaniu rękopisów i rzadkich druków. Wyjątkowa przyjaźń między krakowskim księgarzem Ambrożym Grabowskim a Józefem Maksymilianem hrabią Ossolińskim*
2. **Prof. Dr. Angela Bajorek (Universität der Kommission für Nationale Bildung in Krakau, Polen)**
 - **Jerzy Samuel Bandtkies Fibel (1803) – ein bibliographisches Unikum der frühen Kinderliteratur**
 - *Elementarz Jerzego Samuela Bandtkiego (1803) – unikat bibliograficzny wczesnej literatury dziecięcej*
3. **Dr. Christoph Egger (Universität Wien, Österreich)**
 - **Angebot und Nachfrage. Antiquarischer Buchhandel und Büchersammeln in den habsburgischen Ländern im Zeitalter der Klostersaufhebungen**
 - *Podaż i popyt. Handel książkami antykwarycznymi i kolekcjonerstwo książek w krajach habsburskich w epoce kasowania klasztorów*
4. **Dr. Balázs J. Nemes (Universität Freiburg, Deutschland)**
 - **Von Klagenfurt nach Budapest. Zum neuzeitlichen Überlieferungsschicksal von Kärntner Handschriften in der Sammlung von Miklós Jankovich**
 - *Z Klagenfurtu do Budapesztu. O nowożytnych losach rękopisów karyńskich w kolekcji Miklósa Jankovicha*
5. **Prof. Dr. Elias Moncef Bounatirou (Universität Wien, Österreich)**
 - **Kaum bekannte Wiener Exemplare der Ostroger Bibel von 1580/1581 als Zeugnisse ukrainischer ostkirchlicher Schrift- und Sprachkultur**
 - *Mało znane wiedeńskie egzemplarze Biblii Ostrogskiej z lat 1580/1581 jako świadectwa ukraińskiej prawosławnej kultury piśmienniczej i językowej*

6. **Dr. Oksana Zinko (Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv, Ukraine)**

- **Książki wydane do 1550 roku ze zbiorów Instytutu J. M. Ossolińskiego we Lwowie**
- *Bis 1550 erschienene Bücher aus den Beständen des J. M. Ossoliński-Instituts in Lviv*

11:15 – 11:45 Uhr Kaffeepause | Przerwa kawowa

11:45 – 12:45 Uhr | **PANEL V: Session B**

PANEL V: Sesja B

Moderatorin: Dr. Dorota Sidorowicz-Mulak (Ossolineum Nationalbibliothek)

1. **Dr. Anita Soroko (Museum der Fürsten Lubomirski, Abteilung des Nationalinstituts Ossolineum, Polen)**

- **Józef Maksymilian Ossoliński, fundator Zakładu Narodowego i jego zbiory, rysunków i obrazów**
- *Józef Maksymilian Ossoliński, Gründer des Nationalinstituts, und seine Sammlung von Stichen, Zeichnungen und Gemälden*

2. **Dr. Konrad K. Szymański (Ossolineum Nationalbibliothek, Polen)**

- **Muzyka w zbiorach Józefa Maksymiliana Ossolińskiego. Bezценne obiekty na marginesie profilu gromadzenia**
- *Musik in der Sammlung von Józef Maksymilian Ossoliński. Wertvolle Objekte am Rande des Sammelprofils*

3. **Dr. habil. Bartosz Awianowicz (Nicolaus-Copernicus-Universität in Toruń, Polen)**

- **Badania nad monetami antycznymi w Wiedniu przełomu XVIII i XIX wieku a początek kolekcji Józefa Maksymiliana Ossolińskiego**
- *Untersuchungen zu antiken Münzen in Wien an der Wende vom 18. zum 19. Jahrhundert und die Anfänge der Sammlung von Józef Maksymilian Ossoliński*

4. **Dr. Adam Degler (Museum der Fürsten Lubomirski, Abteilung des Nationalinstituts Ossolineum, Polen)**

- **Kolekcja numizmatyczna Józefa Maksymiliana Ossolińskiego**
- *Die numismatische Sammlung von Józef Maksymilian Ossoliński*

12:45 – 13:45 Uhr Mittagessen | Lunch

Veranstaltungen am Nachmittag (optional)

Wydarzenie popołudniowe (opcjonalne, bez tłumaczenia symultanicznego)

13:45 – 14:15 Uhr | **Sondersitzung: Józef Maksymilian Ossoliński im städtischen Raum Wiens**

Sesja specjalna: Józef Maksymilian Ossoliński w przestrzeni miejskiej Wiednia organizowana przez czasopismo "Polonika"

1. **Mag. Sławomir Iwanowski (Zeitschrift „Polonika”, Österreich)**
 - **Między pamięcią a nieobecnością - upamiętnienie Józefa Maksymiliana Ossolińskiego w przestrzeni miejskiej Wiednia i Baden**
2. **Krzysztof Korbiel (Zeitschrift „Polonika”, Österreich)**
 - **Ostatnie dni życia Józefa Maksymiliana Ossolińskiego - choroba, śmierć i pogrzeb**

14:15 – 17:00 Uhr | Führung | Spacer z przewodnikiem

Führung durch Wien auf den Spuren von Ossoliński mit Besuch der Ausstellung: „Józef Maksymilian Ossoliński (1754–1826) – Visionär“ (Hörsaalzentrum am Campus der Universität Wien) | Spacer po Wiedniu śladami Ossolińskiego wraz z wizytą na wystawie: „Józef Maksymilian Ossoliński (1754–1826)– wizjoner” (Hörsaalzentrum na terenie kampusu Uniwersytetu Wiedeńskiego)

Wissenschaftlicher Beirat | Rada Naukowa

Dr. Łukasz Kamiński (Nationalinstitut Ossolineum)
Dr. Katharina Kaska (Österreichische Nationalbibliothek)
Prof. Dr. Edward Białek (Universität Wrocław)
Dr. Wiktoria Malicka (Nationalinstitut Ossolineum)
Dr. Dorota Sidorowicz-Mulak (Ossolineum Nationalbibliothek)

Organisationskomitee | Komitet organizacyjny

Prof. Dr. Edward Białek (Universität Wrocław)
Dr. Katharina Kaska (Österreichische Nationalbibliothek)
Dr. Wiktoria Malicka (Nationalinstitut Ossolineum)
MMag. Alina Mazur (Polnisches Institut Wien)
Dr. Jolanta Miśkowiec (Polnisches Institut Wien)
Dr. Dorota Sidorowicz-Mulak (Ossolineum Nationalbibliothek)
MMag. Anna Sobolewska (Nationalinstitut Ossolineum)

Die Teilnahme ist kostenlos | Udział w konferencji jest bezpłatny
Es wird um Anmeldung bis 31. Mai 2026 unter had-slg@onb.ac.at gebeten.
Prosimy o zgłoszenia do 31 maja 2026 na adres: had-slg@onb.ac.at